

Autor scenariusza: Angelika Grzegorzcyk

Przedmiot: język polski

Poziom nauczania: szkoła ponadpodstawowa

Szkoła: IV Liceum Ogólnokształcące im. Stefanii Sempołowskiej w Lublinie

Temat: Wizja apokalipsy w sztuce. Analiza obrazu „Sąd Ostateczny” Hansa Memlinga.

Czas trwania: 45 minut

Cel ogólny: analiza i interpretacja obrazu „Sąd Ostateczny” Hansa Memlinga

Cele operacyjne:

Poziom wiadomości:

A. Zapamiętanie wiadomości - uczeń:

- odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy danej dziedzinie sztuki (I.2.6 ZP);
- rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej (I.2.3 ZR).

B. Zrozumienie wiadomości - uczeń:

- rozróżnia malarstwo średniowieczne wśród innych tekstów kultury,
- omawia średniowieczne cechy sztuki.

Poziom umiejętności:

C. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach typowych - uczeń:

- interpretuje treści alegoryczne i symboliczne zawarte w obrazie

D. Zastosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych - uczeń:

- analizuje kompozycję dzieła;
- podaje tematykę obrazu;
- porównuje obraz z tekstem biblijnym.

Cele wychowawcze:

- a) uwrażliwienie na piękno sztuki;
- b) ćwiczenie umiejętności przetwarzania informacji;

Metody:

- burza mózgów;
- eksponujące (film dydaktyczny)

Formy:

- praca indywidualna
- praca zbiorowa

Środki dydaktyczne:

- podręcznik „Ponad słowami” klasa 1, część 1; wydaw. Nowa Era; str.216-217.;
- aplikacja Ms Teams;
- aplikacja Mentimeter;
- link do wykładu <https://labiryntywiedzy.gwo.pl/pages/series/1>

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej;

I. Faza przygotowawcza

1. Czynności organizacyjne: powitanie uczniów, sprawdzenie listy obecności.
2. Zadanie na dobry początek- burza mózgów z wykorzystaniem aplikacji Mentimeter. Uczniowie wchodzą na stronę ment.com; podają kod dostępu i wpisują swoje odpowiedzi.

Załącznik 1

Wyświetlenie na tablicy pytania utworzonego w aplikacji:
„Podaj 3 skojarzenia ze słowem średniowiecze”.

Po wykonaniu ćwiczenia nauczyciel odczytuje propozycje odpowiedzi uczniów.

3. Nauczyciel podaje temat lekcji oraz określa cele.

II. Faza realizacyjna

4. Nauczyciel wyświetla uczniom film dydaktyczny z omówieniem obrazu „Sąd Ostateczny” Hansa Memlinga. (czas trwania filmu 11 minut 21 sekund). Podczas projekcji uczniowie robią notatki. <https://labiryntywiedzy.gwo.pl/pages/series/1>
5. Po obejrzeniu wykładu nauczyciel prosi uczniów o otwarcie podręczników na stronie 216- 217 i ponowne spojrzenie na obraz.
6. Uczniowie wykonują ćwiczenie mające na celu sprawdzenie ile zapamiętali z wykładu. Nauczyciel udostępnia uczniom link do formularza w aplikacji MsTeams. Uczniowie odpowiadają na pytania dotyczące analizy obrazu. (Załącznik 2)

Załącznik 2

Propozycje pytań dla uczniów po obejrzeniu wykładu pt.: „Sąd Ostateczny” Hansa Memlinga

<i>Pytanie</i>	<i>Propozycja odpowiedzi</i>
1. Gdzie dziś znajduje się obraz?	Muzeum w Gdańsku.
2. Co ilustruje obraz?	Obraz ilustruje fragmenty Apokalipsy św. Jana.
3. Co oznacza, że dzieło ma charakter eschatologiczny?	Oznacza to, że nawiązuje do kwestii ostatecznych takich jak: śmierć, zbawienie.
4. Czym jest paruzja?	Paruzja to ponowne przyjście Chrystusa na ziemię.
5. Na czym siedzi Chrystus na obrazie?	Chrystus siedzi na tęczycy.
6. Kto znajduje się po prawicy Chrystusa?	Po prawicy Chrystusa znajduje się Maryja.
7. Kto znajduje się po lewej stronie Chrystusa?	Po lewej stronie jest ukazany Jan Chrzciciel.
8. Czym są Arma Christi?	Są to atrybuty mężczyzny pańskiego.
9. Czym jest Dolina Jozafata?	Dolina Jozafata to miejsce, w którym powstaną umarli.
10. Kto jest ukazany po lewej stronie dzieła? Jak są przedstawione te postacie?	Po lewej stronie są ukazani ludzie, którzy będą zbawieni. Stoją spokojnie i są wpuszczani do nieba, gdzie anioły przekazują im ich ubrania.

11. Kto jest ukazany na prawej stronie dzieła? Jak są przedstawione te postacie?	Na lewej stronie widzimy oblicza potępionych, cierpią straszne męki, są przerażeni, ich ciała są poskręcane.
12. Kogo widzimy ukazanego pod postacią rycerza na środku obrazu? Co trzyma i w jakim celu?	Pod postacią rycerza kryje się Archanioł Michał. Trzyma on pastorał i wagę, która służy do zważenia duszy i odesłania wedle jej uczynków, albo do nieba, albo do piekła.
13. Na obrazie jest ukazana walka pomiędzy aniołem a diabłem. O co walczą?	Walczą o duszę człowieka.
14. Na rewersach skrzydeł zostali przedstawieni donatorzy obrazu. Wyjaśnij co oznacza to określenie?	Donatorzy to fundatorzy obrazu.
15. Co oznacza łacińskie hasło „Ars auro prior”?	Oznacza to „Sztuka cenniejsza niż złoto”.

7. Po wykonaniu ćwiczenia nauczyciel prezentuje poprawne odpowiedzi.

III. Podsumowanie lekcji

8. Nauczyciel zadaje pytania:
 „Jak Wy odbieracie dzieło „Sąd Ostateczny” Hansa Memlinga?”
 „Czy obraz Wam się podoba?”
 „Jakie emocje budzi w Was to dzieło?”

IV. Praca domowa

Porównaj motyw apokalipsy ukazany w Biblii (fragmenty Apokalipsy św. Jana, podręcznik str. 156-159.) i na obrazie „Sąd Ostateczny” Hansa Memlinga. Zwróć uwagę na podobieństwa i różnice. Twoja praca powinna liczyć około 100 słów.